

HSBF-NYTT

Nr 1 År 2026
Årgång 40

MEDLEMSBLAD FÖR
HELSINGBORGS
SLÄKTFORSKARE-
OCH BYGDEFÖRENING

**GDD JUL DCH
GDTT NYTT ÅR**

HELSINGBORGS SLÄKTFORSKARE- OCH BYGDEFÖRENING

HSBF-Nytt är en digital tidning för medlemmarna i Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening. Föreningen har 436 medlemmar, varav 83 är familjemedlemmar.

Styrelse

Ordförande: Inga-Lill Nilsson
**Vice ordförande/
Sekreterare:** Marita Lindau
Kassör: Klas Byqvist
Övriga ledamöter: Susanne Troedsson
Britta Johansson
Lars Nilsson
Bengt Wendel

Föreningens postadress

Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening
c/o Marita Lindau
Bärnstensgatan 26, 253 61 Helsingborg

Föreningens hemsida: hsbf.se

Faktureringsadress

Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening
c/o Klas Byqvist
Diakongatan 12, 254 52 Helsingborg

eller

hsbf.sahbg@gmail.com

Besöksadress

Helsingborgs Stadsarkiv
Västra Sandgatan 7, 252 25 Helsingborg

Organisationsnummer: 843003-3822

Medlemsavgift: 200 kr/år

Familjemedlem: 100 kr/år
(Med gemensam adress)

Ansökan om medlemskap

Kan du göra på hemsidan hsbf.se

Redaktion för HSBF-NYTT

tore.bengtson@telia.com

Ansvarig utgivare av HSBF-NYTT

Inga-Lill Nilsson

ISSN 3030-8299

Omslagsbild: Helsingborgsvinter, Tore Wingårdh
Bengtson

Sid Innehåll

- 2 Föreningsinformation m.m.
- 3 Ordföranden har ordet
Dags att betala medlemsavgiften
- 4 Syskonen Bernströms uppväxt i Helsingborg
- 9 Funktionärsdag i HSBF
HSBF söker ny styrelseledamot
- 10 Emigranterna—Vart tod de vägen?
Att skapa en släktbok på 30 minuter
- 11 När DNA-resultatet förändrar livet
- 12 Att släktforska på brukssmeder och valloner
- 13 Full fart på Skånes släktforskarvecka 2025
Många ville få hjälp under Arkivens dag
- 14 Ensam mot mannens ed
- 15 Domböckerna gör dåtidens samhälle
levande
- 16 Att söka i digitaliserade dagstidningar
- 17 Släktforskar dag tvärs över Öresund
Studiebesök på Brandskårmuséet
- 18 Nya böcker
- 20 DNA och AI i fokus på årets släktforskar-
dagar
- 21 Skånes Släktforskarförbund
HSBF erbjuder hjälp med DNA-test
- 22 Kallelse till Årsmöte
- 23 Vårens kurser
- 24 Vårens program

Öppettider

Jourhavande släktforskare

Stadsarkivets Forskarsal
Tisdagar 13/1 - 28/4, kl. 9.00 - 12.00

Biblioteket - Föreningslokalen i Stadsarkivet
Se föreningens hemsida: hsbf.se

Författarna ansvarar för riktigheten i sina artiklar. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och göra layout på insända bidrag. Du får gärna citera ur en artikel i andra sammanhang, men ange då alltid källan.

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Jag tittar i almanackan och plötsligt upptäcker jag att året börjar gå mot sitt slut. Ett år går så rasande fort och det är dags att försöka sammanfatta vad som har hänt under 2025.

Vad är det egentligen som händer i världen? Putin härjar fortfarande i Ukraina och Netanyahu har i princip utplånat ett helt land. Det sprängs och skjuts här hemma och landets politiker stångar sig blodiga med att försöka fånga upp barn och ungdomar som lockas in i den svenska kriminella världen. Men fängelse för 13-åringar, något annat kan man väl ändå komma på?

HSBF:s verksamheter sjuder av liv och vi i styrelsen är så tacksamma och glada över den aktivitet som råder. Vårt anmälningssystem, Mina Aktiviteter, har fungerat väldigt bra och ni alla har kommit in i det med den äran.

Föreningens kursutbud har under året varit mycket varierat. Vi har också välkomnat några nya kursledare och det gläds vi särskilt mycket över. AI och DNA i släktforskningen är spännande. Vi och många av våra medlemmar är nyfikna och vi har nosat lite på dessa ämnen under 2025. Jag kan lova att det kommer mer!

Föredragen har dragit fulla hus och även här har vi genomfört ett i repris. I somras deltog vi för första gången på Skånes Släktforskarförbunds släktforskarvecka. Det var lite annorlunda att ha aktivi-

teter mitt i sommaren men det var positivt så vi kommer att delta även 2026.

Helsingörs släktforskarförening bjöd in oss till en trevlig dag i Helsingör. Vi var elva från föreningen som en av höstens stormigaste dagar tog båten över till vårt grannland. Samarbetet mellan H och H kommer att fortsätta.

En annan stor höjdpunkt var Arkivens dag där vi i år var på Dunkers kulturhus. Massor av människor besökte oss, ställde frågor, tog DNA-test och var allmänt nyfikna på att börja släktforska.

Detta är bara ett litet axplock av allt som hänt i HSBF. Nu ser vi med tillförsikt fram emot 2026.

Min egen släktforskning går lite på halvfart. Boken om min farfar börjar snart bli färdig och sedan kan barn och barnbarn läsa allt om varifrån jag härstammar. Intresset är väl inte så stort idag men kommer kanske med åldern.

Ett varmt och innerligt tack vill jag framföra till Er alla som på olika sätt har engagerat Er i HSBF. Stort som smått är lika viktigt!

Till slut vill jag önska Er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

Inga-Lill Nilsson

DAGS ATT BETALA MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2026

Du förnyar ditt medlemskap genom att klicka på länken här: hsbf.se/ma-medlemskap/

Medlemsavgiften är 200 kr för medlem och 100 kr för familjemedlem med gemensam adress.

Betala din medlemsavgift senast den 31 december 2025. Det måste göras innan du anmäler dig till någon aktivitet eller kurs som hålls under 2026 och där det krävs medlemskap.

Om du har bytt namn, mejladress, postadress eller telefonnummer är det viktigt att ändra det i vårt medlemsregister. Det gör du lätt genom att klicka på länken här: hsbf.se/andringar-i-medlemsregistret/

Namn och mejladress måste vara samma som finns i föreningens medlemsregister. Om du använder nya uppgifter när du betalar medlemsavgiften räknas du som ny medlem och hamnar dubbelt i registret vilket ger problem när det är dags för anmälan till aktiviteter. Tänk även på att du inte kan använda smeknamn, initialer eller ta bort/lägga till dubbla efternamn.

Styrelsen / genom Inga-Lill Nilsson, ordförande

SYSKONEN BERNSTRÖMS UPPVÄXT I HELSINGBORG

Av Magnus Cedergren

Syskonen Bernström, Oscar, John, Lina och Andreas.

Det här är historien om familjen och uppväxten för syskonen Bernström i Helsingborg. Oscar, John, Lina och Andreas, räknat från yngst till äldst. De är barn till tunnbindarmästaren Peter Fredrik Bernström och hans hustru Johanne. Flera av syskonen kommer i vuxen ålder att skriva in sig i svensk företagshistoria, kanske främst i tillkomsten av de båda svenska storföretagen Ahlsells och Alfa Laval. Men hur är det att växa upp i en expanderande skånsk stad i mitten av 1800-talet?

Under de sista decennierna av 1700-talet inträffar en av de stora sillperioderna på den svenska Västkusten. Av någon anledning är det ovanligt mycket sill som fångas i Bohuslän och antagligen även i Kattegatt, Öresund och i Skälderviken. Mängden fångad sill mångdubblas under några decennier och behovet av trätunnor för förvaring ökar i samma takt. Merparten av sillen saltas in, men ofta går överskottet av sill till kokad tran i särskilda trankokerier. Trätunnor kommer väl till pass för både saltad sill och till kokad tran.

Det är många som får utkomstmöjligheter i den stora sillperioden, bland annat flera generationer av släkten Bernström. Den förste av dem i Skåne är Peter Bernström (född 1748). Han verkar söka sig till kusten med möjlighet att jobba som tunnbindare där. Det är tre generationer av släkten Bernström som arbetar som tunnbindarmästare, med början i Ängelholm.

Peters son är Anders Bernström (född 1779). Han går i sin fars fotspår och vinner burskap som tunnbindare i Ängelholm från 1811. Han är gift med Olene och deras enda son är Peter Fredrik Bernström (född 1813).

Flytten går till Helsingborg

I början av 1800-talet minskar sillfiskets omfång successivt igen. Även marknaden för tunnbinderi påverkas säkert indirekt. Kanske är det därför Anders Bernström med familj söker sig till grannstaden Helsingborg år 1829. På den tiden är Långvinkelsgatan infarten i stan från norr och öster.

Kvarteret mellan Långvinkelsgatan, Springpostgränd och Storgatan mitt i kartan.

Anders Bernström beskrivs i sin släkt som en lågmäld och stillsam man och utan den initiativkraft och framåtanda som kännetecknar flera senare generationer i familjen, inklusive hans son Peter Fredrik. Anders fru Olene är däremot mycket driftig och kan jobba i ett av få yrken för kvinnor födda på 1700-talet – som barnmorska. Hon har även utbildning för sitt arbete.

Anders Bernström blir snart en respekterad borgare i Helsingborg, och väljs exempelvis in i Borgerskapets äldste under några år på 1830-talet. Han sitter också som så kallad kemnärsbisittare, en funktion i en slags domstol. Familjen bor på Springpostgränden 8 från år 1831, kanske i ett hus som inte längre finns kvar eller som är ombyggt från 1852 och ser annorlunda ut nu.

Sonen tar över tunnbinderiet

Den ende sonen Peter Fredrik Bernström tar över faderns verkstad för tunnbinderi från 1840. Han gifter sig 1844 med Johanne Andersen från Helsingör. De unga bodde tidigare på var sin sida av sundet, som då skiljer de båda älskande från varandra. Det sägs att de står på varsin hamnpir och vinkar till varandra med stora vita dukar på ett överenskommet klockslag. Så säger man i alla fall i släkten.

Johanne spanande från piren.

Johanne på Springpostgränd.

Hustru Johanne lär sig aldrig svenska ordentligt, men lär gärna sina barn lite av sitt eget språk. Det sägs att hon hade med sig en kruka med dansk jord när hon bosätter sig på den svenska sidan.

Johanne Bernström.

Peter Fredrik och Johanne Bernström får alltså fyra barn som lever till vuxen ålder: Andreas, Lina, John och Oscar. Syskonen kommer att gå långt i samhället och märks som pionjärer på olika områden.

Gesäller bor hos Bernström

Som tunnbindarmästare har Peter Fredrik Bernström ofta ett par gesäller i sin tjänst. De bor i familjens bostad och äter vanligen mat tillsammans med familjen. Sonen John Bernström beskriver hur kornmjölsgröt till exempel kan serveras tillsammans med den skånska drickablandningen som består av hälften skummjolk och hälften svagdricka.

Måltid (genrebild).

Från 1846 flyttar Peter Fredrik Bernström med familjen till adressen Långvinkelsgatan 21. Kanske köper han också gården där redan då.

Peter Fredrik Bernström utanför Långvinkelsgatan 21.

Huset mot gatan är bevarat än idag men familjen bor då i ett korsvirkeshus inne på gården, som nu är borta. Samtida vittnen har beskrivit en enstaka gatlykta som sitter på husets fasad, i en stad som ännu inte har reguljär gatubelysning. Lampan är en stor fyrkantig konstruktion utan glas, där man eldar tran öppet i botten.

Tunnbindare (genrebild).

Hyr ut till brunnsгäster

Man kan göra några nedslag i tunnbindarmästaren Peter Fredrik Bernströms verksamhet via tidningens annonser på 1840-talet. Han anställer en dräng och en piga för lantarbete. Han erbjuder olika saker till försäljning, ett antal så kallade Kalmarbrädor och fjärdedels tunnor med storsill så kallade fjärdingar. Under säsongen kan brunnsгäster hyra en lägenhet på övervåningen av huset. Det finns också fyra stallplatser tillgängliga. I det fallet handlar det antagligen om гäster till Ramlösa brunn eller, den mer närbelägna, Sofiakällan.

I en annan tidningsannons står att Peter Fredrik Bernström tappat en säck någonstans mellan Helsingborg och Åstorp – den innehåller paket med lin, frön och linkläder. Det är 1846. Från år 1848 väljs Peter Fredrik Bernström in i Borger-skapets äldste under ett antal år, och är som sin far så kallad kemnärbsittare. År 1850 väljs han också in i Fattigvårdstyrelsen.

Springpostgränd 8.

På kvällarna kan det hända att barnen i familjen Bernström besöker farfar Anders och farmor Olene i huset på Springpostgränden nr 8.

Förmögen granne

Springpostgränden kallas ibland Snorkaliden i folkmun. Barnens besök där är ömsesidigt uppskattade. Farmor Olene bjuder på russin, mandel eller konfekt. Farfar Anders berättar kanske om spännande äventyr från sitt barndoms fiske under uppväxten i Ängelholm. I bästa fall kan barnen spara lite pengar, så pass mycket att de räcker till

entréavgifter till de cirkusföreställningar som kommer till staden någon gång under året.

Sonen Andreas Bernström blir bekant med barnen över gatan. Där bor den kanske mest förmögna familjen i hela stan, familjen Rooth. Familjen där är så välbärgad att det sägs att barnen får kasta prick med färska ägg, berättar Andreas i efterhand.

Långvinkelsgatan 8, infälld Carl Henric Rooth.

Pappan i den familjen heter Carl Henric Rooth. Han äger hela kvarteret nedanför Springpostgränden. Han anlägger bland annat portalen med sina initialer och en magasinsbyggnad, alltihop strax mitt emot Bernströms hus på Långvinkelsgatan. Rooth är dansk konsul och riddare med flera ordnar, likt flera andra av de mest välbärgade i staden under 1800-talet. Det sägs att kung Oscar I bor i Rooths fastighet vid ett längre besök i staden 1846.

Alla syskonen får bra utbildning

Barnen i familjen Bernström får en så god utbildning som går att ordna i Helsingborg, trots att familjen inte uttryckligen är rik. Lillebror Oscar har i efterhand berättat hur mycket föräldrarna prioriterade utbildning för pojkarna men även för system Lina. Och en del spridda minnen från barnens utbildningar har skrivits ner i efterhand.

Den yngre sonen John sätts redan som 4-åring i den Wittboldtska småskolan. Det är hos fru Wittboldt lite längre upp i backen av Långvinkelsgatan.

Gamla fru Wittboldt sitter mitt på golvet i en hög länstol. Hon är lam och går bara hjälpligt med en krycka. Det kan hända att kryckan når fram till barnen på golvet, räknat från länstolen. Då kanske fru Wittboldt knackar barnen i huvudet, om de inte är tillräckligt uppmärksamma. John berättar också

hur en jungfru betjänar frun med ett stickbäcken mitt under pågående lektion.

Det fanns uppenbarligen helt andra ideal i samhället på den tiden, som gjorde ett bestående intryck på John Bernström när han skrev om det i efterhand. Bilden ovan är uppdiknad.

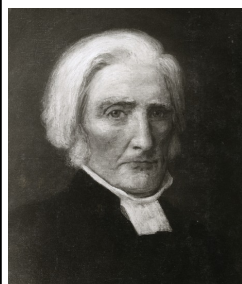
En lärare med mörk hemlighet

Senare flyttas den lille John Bernström till mamsell Sofie Olssons skola lite längre upp längs Långvinkelsgatan. Mamsellen är också sträng, men samtidigt kärleksfull. När eleverna varit riktigt flitiga kan det hända att tuppen värper kandissocker i ABC-boken – till barnens stora förtjusning.

Mamsell Olsson ruvar dock på en hemlighet, som sprider sig bland de små barnen: hennes far är en förskingrare som sitter i Malmöhus fängelse. Vid ett tillfälle kommer en vakthållare i staden in på skolan och helt sonika förmedlar: "Olsson ä dö". Mamsellen blir naturligtvis helt förtvivlad och ger barnen lov resten av dagen.

Religionen har stor roll i familjen

Johanne och Peter Fredrik Bernström möter också en stor religiositet i sin tid, på ett sätt som nog är vanligt i borgerliga kretsar på 1800-talet. Johanne har mött den grundtvigianska rörelsen i Danmark, en väckelse- och politisk rörelse.

I Helsingborg är paret Bernström personliga vänner med Peter Wieselgren som är kyrkoherde sedan 1847. Wieselgren är ju annars känd i historien som en av nykterhetsrörelsens ursprungliga grundare i Sverige, före sin Helsingborgstid.

Prästgården för kyrkoherden i Helsingborg ligger

vid den här tiden vid Södra Storgatan. På 1940-talet monteras prästgården ner och sätts istället upp på Fredriksdals friluftsmuseum, där man kan se den idag.

Prästgården på sin nuvarande plats på Fredriksdal.

Men vad innebär den här djupa religiositeten i familjen Bernström? John Bernström skriver själv:

”Bed och arbeta var den regel som följdes och vi uppfostrades i sträng tukt och lärde oss tidigt att i bön nalkas Honom, som allena kan hjälpa i all nöd. Vi lärde oss förstå att intet var för stort och intet bekymmer för ringa för att söka hjälp och tröst hos barnens bästa vän. Hvarje afton höll far aftonbön och läste ett kapitel i Bibeln.”
John Bernströms släktminnen.

Källor

Uppsats ”Boken om Julia” om bl.a. Petter Olsson, kanske publicerad i ett lokalt släktblad omkring 1986
Bååth, Ludvig Magnus, Johannesson, Gösta & Rooth, Margit (red.) (1979): Helsingborgs historia D. 6:1 Personhistoriska anteckningar. Helsingborg: Helsingborgs stad
Helsingborgs stadslexikon, Helsingborgs kommun
Kyrkböcker
Samtida dagstidningar: Helsingborgsposten
John Bernströms minnesanteckningar, publicerade i nr 151-152 av Sockenmagasinet Haimdagar: sockenmagasin för alle tidars liv!. (1996-). Lärbro: Hellvi hembygdsförening
Åberg, Alf (1953): Konsul P. Olsson: en märkesman i Helsingborgs historia. Hälsingborg: Killbergs bokh.
Opublicerat manus kallat ”Sven Bernströms släktminnen”
Opublicerat manus på engelska kallat ”My autobiography” av Oscar Bernström, förvaras på Stockholms stadsarkiv, John Bernströms arkiv
Wikipedia

Essenska villan, i dag kallad konsul Perssons villa. Den är byggd 1846-48 åt familjen von Essen. Den förste ägaren, Gustaf Adolf Fredrik von Essen, var regementschef för de skånska husarerna.

Johanne och Peter Fredrik Bernström är också nära bekanta med en professor Carl Wilhelm Skarstedt i Lund, som också är svärson till Peter Wieselgren. Det berättas bland annat om en andaktsstund med Skarstedt i den så kallade Essenska villan i Helsingborg. Johanne Bernström har av fru von Essen blivit särskilt inbjuden att vara med. Skarstedt letar med ögat efter sin goda vän fru Bernström men ser henne inte och får fråga värdinnan var hon är. Hon visar sig sitta längst bak vid dörren. Då säger Skarstedt: ”Skall fru Bernström sitta bland pigorna, predikar inte jag.” Enligt egen utsago går han fram och bjuder armen till hedersplatsen. ”Den var hon värd”, avslutar professor Skarstedt.

Berättelsen fortsätter i kommande nummer av HSBF-Nytt.

Bildkällor

De flesta bilder är skapade med hjälp av AI (bl.a. getimg.ai), och har ofta ett verkligt fotografi som grund.
Familjen Bernströms porträtt bygger på privata bilder från släkten Bernström
Carl Henrik Rooth och Peter Wieselgrens porträtt är avfotograferade målningar av okända konstnärer. Fotograf Alfred B. Nilsson, Helsingborgs museums samlingar.
Konsul Petter Olsson, porträtt av fotograf Alfred B. Nilsson, Helsingborgs museums samlingar.
John Bernströms porträtt som medelålders är hämtad från Svenskt Biografiskt Lexikon, okänd upphovsman.
De flesta gatubilderna bygger på nytagna bilder från Helsingborg, Magnus Cedergren.
Kvarnvalla mölla, fotograf Carl-Axel Mildner, Regionmuseum Skånes samlingar.
Vissa personer som är perifera i historien har ett helt uppdiaktat utseende (AI), avsedda som illustration

FUNKTIONÄRSDAG I HSBF

DOKUMENT OCH DNA FÖR ATT SÄKRA DITT SLÄKTTRÄD

Text: Inga-Lill Nilsson

Bild: Britta Johansson

Vår förening HSBF fungerar så bra som den gör tack vare att vi är många som hjälps åt. Utöver styrelsen är det 28 personer som har olika uppgifter i föreningen. Vi har jourhavande släktforskare, kursledare, korrekturläsare, redaktör, revisorer och föredragshållare som alla är lika viktiga.

Som ett litet tack till alla funktionärer bjöd föreningen in till en eftermiddag och kväll med föredrag och trevlig samvaro. 23 av våra funktionärer hade möjlighet att komma till detta evenemang.

Föredragshållare både eftermiddag och kväll var Eva Dahlberg från Jönköping, bördig från Kvidinge.

Eva Dahlberg - Dokument och DNA för att säkra ditt släktträd

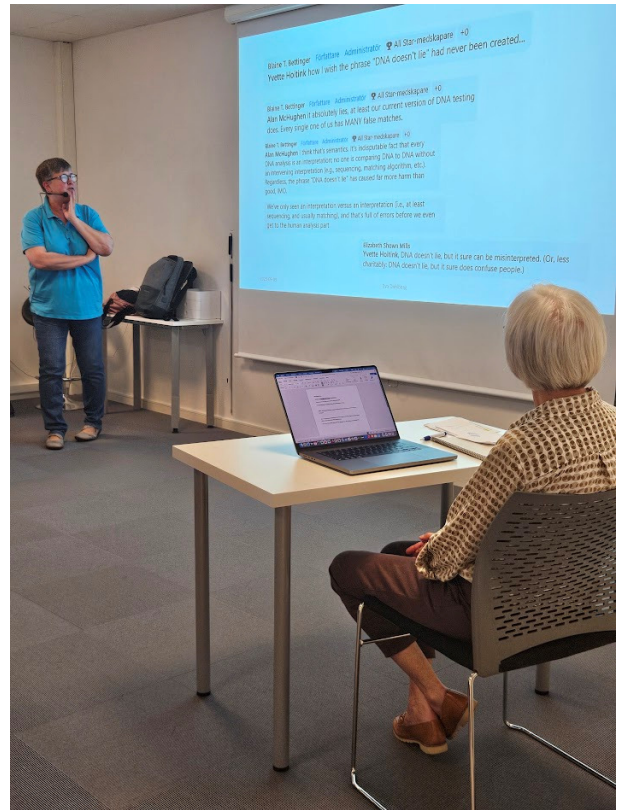
Eva började sitt föredrag med handuppräknning:

-Hur många i publiken har tagit DNA-test?

Övervägande majoritet hade gjort detta.

Eva fortsatte med att ge oss bakgrunden till DNA-test och hur det fungerar. Ett viktigt budskap som vi fick under eftermiddagen var att både ett DNA-test och vanlig hederlig släktforskning måste till för att bevisa ett släktskap och därigenom kunna ha nytta av sitt DNA-resultat.

Det finns flera olika DNA-tester och olika DNA-företag. Kan man sen lita på sitt DNA-resultat fullt ut? Nej, säger Eva bestämt. Man måste vara kritisk.

Eva Dahlbergs föreläsning och funderingar om hur vi ska hantera våra DNA-resultat gav oss alla en hel del eftertankar.

DNA-test ljuger aldrig säger en del forskare, medan andra motsäger detta. Det kan finnas falska träffar och man kan också misstolka träffarna.

DNA-test är bara en källa av flera för att säkra sitt släktskap. Håll därför koll på din egen släkt, gärna med 5-6 generationer. Ditt eget släktträd är viktigt för att kunna reda ut hur du är släkt med dina resultat.

VI BEHÖVER DIG!

Inför vårens årsmöte behöver styrelsen en ny styrelseledamot. Välkommen att höra av dig om du vill engagera dig i vårt styrelsearbete. Vi är ett glatt gäng som gärna träffar dig och berättar mer.

Hör av dig till Inga-Lill Nilsson, ordförande, på 0725 21 44 80 eller mejla inga-lill.nilsson.hbg@hotmail.se

EMIGRANTERNA - VART TOG DE VÄGEN?

FÖREDRAG AV EVA DAHLBERG

Text: Marita Lindau

Foto: Britta Johansson

Eva Dahlberg berättar inlevelserikt om hur det gick för emigranterna som kom till USA.

Många har släktingar som emigrerade på 1800- och 1900-talen. Men vart tog släktingarna vägen? Börja med att leta i bouppteckningarna, lyder rådet från Eva Dahlberg. Hon höll ett föredrag om emigrantforskning i vår förenings regi den 9 september. Eva är född och uppvuxen i Kvidinge och har rötterna i nordvästra Skåne respektive Norrbotten. Släktforskning har varit ett intresse sedan

tonåren då hennes släkt pratade om ”emigranterna” som ingen hade kontakt med.

Under 1800- och 1900-talen utvandrade 1,2 miljoner människor från Sverige. Störst andel till USA, 1 miljon och av dessa återvände 200 000 till Sverige. Många emigrerade också till Danmark, Kanada, Norge och Tyskland.

Eva Dahlgrens tips för att hitta emigranterna är att du börjar att leta i bouppteckningar. Har du tur kan det finnas en exakt adress till emigranten. Det kan också finnas information bland mönstringskortet från första och andra världskriget och i passhandlingar kan det finnas foton. Digitala tidningar är en guldgruva! Det finns många tidningar på nätet som är gratis att leta i. Kom annars ihåg att offentlighet och sekretess är olika inom olika länder. Inom USA kan dessutom varje delstat ha sina regler.

Emigrantforskning är både roligt och utmanande och du lär dig mycket.

FORSKARCAFÉ - ATT SKAPA EN SLÄKTBOK PÅ 30 MINUTER

Text och foto: Inga-Lill Nilsson

En lite ruggig hösteftermiddag välkomnade vi Lennart Magnusson till Helsingborg och HSBF. Lennart har en bakgrund som bland annat ordförande i Malmö Släktforskarförbund mellan åren 2010 och 2018. Idag sitter han i styrelsen för Sveriges Släktforskarförbund.

För första gången hade man behövt anmäla sig om man önskade delta på vårt forskarcafé. Intresset var stort, många medlemmar vill göra sin egen släktbok, och samtliga 45 platser blev bokade.

Lennart visade hur man på olika sätt kan göra sin släktbok. Här utgick han från Disgen, det släktforskarprogram han själv använder. Men Lennart var tydlig med att man kan skapa sin bok på andra sätt.

Innan du börjar skapa din egen släktbok så tänk

noga igenom syfte, vilken person boken ska utgå ifrån och att det är viktigt att ha med många fotografier.

Som avslutning gav Lennart många skrivtips till oss blivande författare!

Efter cirka en timmes föredrag blev det frågestund, därefter delade vi upp oss i grupper och tog en liten fika. Livliga och givande diskussioner medlemmar emellan avslutade höstens forskarcafé.

Lennart Magnusson lärde oss göra en släktbok på 30 minuter.

NÄR DNA-RESULTATET FÖRÄNDRAR LIVET

FÖREDRAG AV LINDA KVIST

Text: Bengt Wendel

Välbesökt föredrag.

Foto: Bengt Wendel

Linda Kvists råd: Tänk på detta innan du börjar med DNA-test

Vi var 70 personer på föredraget av Linda Kvist på temat ”DNA och familjehemligheter – när släktforskningen får oväntade resultat”.

Linda berättade om forskning på sin egen släkt där frågan om en okänd fader ledde till fler okända fäder. Det var intressant att få följa med på resan där pusslet efter hand blev allt tydligare. Forskningen gick många släktled tillbaka för att hitta gemensamma anor.

Linda påpekade en viktig sak att tänka på innan du DNA-testar dig eller någon annan. Fråga om du/de vill veta resultatet – även om det är oönskat eller oväntat. Ställ frågan: ”Är du redo på att få information som kan ändra din syn på familjen?” Ge dem betänketid så att de hinner landa i ett grundat beslut.

När ni ska testa andra – tänk på att testa så nära gåtan (den okände) som möjligt.

Så dokumenterar du

Dokumentera din forskning noga, spara information om matcher och skapa en loggfil där du noterar vad du gjorde och när. Loggfilen kan spara onödigt arbete, det går att kontrollera vad man redan har gjort.

Vad behöver jag lära mig mer för att komma vidare med min släktforskning? Det är en viktig fråga att ställa sig själv. Som verktyg för att skapa sin egen kunskapsbank rekommenderade Linda att använda Google NotebookLM (notebooklm.google/).

Kan lösa gamla mord

Linda Kvist arbetar som utredare i kalla fallgruppen hos Polisregion Syd och kommer att bidra med sin kunskap om DNA-släktforskning.

Polismyndigheten får från den 1 juli 2025 lov att använda DNA-släktforskning i utredningar gällande mord, grov våldtäkt och grov våldtäkt mot barn. Beslut tas av åklagare, kravet är att DNA antas komma från en gärningsperson och det krävs en ny DNA-analys. Metoden har i Sverige använts för att lösa ett dubbelmord i Linköping där mördaren greps 16 år efter mordet.

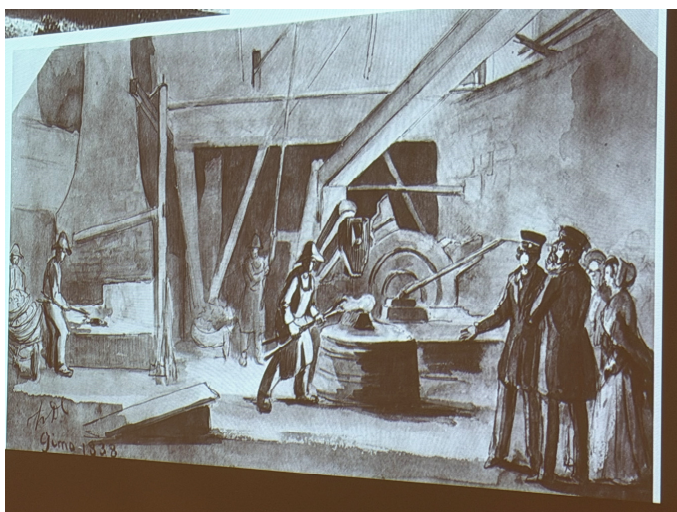
Linda Kvist.

Foto: Inga-Lill Nilsson

ATT SLÄKTFORSKA PÅ BRUKSSMEDER OCH VALLONER

FÖREDRAG AV KENNETH DROUGGE

Text och foto: Inga-Lill Nilsson

Kenneth Drougge är styrelseledamot i DIS Syd och har en bakgrund som lärare och rektor vid folkhögskolor samt som chef på en statlig skolmyndighet.

Kenneth kom från Örskelljunga och lyste upp denna mörka höstkväll med en föreläsning om vallonerna och deras mytomspunna liv.

Vallonien låg i södra Belgien och där talade man vallonska. Valloner har funnits i cirka 500 år och det var de som på 1500-talet startade den stora järnindustrin.

Under 1600-talet invandrade omkring 1 000 valloner till Sverige. Efter en tid tog de hit sina familjer. Vallonerna var främst smeder och de hamnade till en början på järnbruken i Östergötland. Efterhand spred de sig runt i Sverige till olika järnbruk. På så sätt förgrenade de sig på ett stort område i landet. Cirka 20 procent återvände senare till Vallonien.

Smedyrket gick i arv i många generationer och verkstäderna var ofta samlingspunkter mitt i byn. Vallonerna hade gesäller som gick i lära. Det fanns flera olika sorters smeder fick vi lära oss. Det var ett hårt jobb att arbeta som smed. Det var bullrigt och omväxlande kallt och varmt. Smederna kunde bli både blinda och döva och de for verkligen illa på sina arbetsplatser.

Smederna måste vara gifta och kvinnorna skötte det allra mesta i hemmet. Männerna arbetade sex dagar i veckan och då arbetade de skift. Dygnet runt arbetade man tre timmar, sov tre timmar, arbetade tre timmar och så vidare i hela sex dygn. De hade lediga söndagar.

I början tillverkade vallonerna främst jordbruksredskap i sina smidesverkstäder, men kom senare att arbeta med reparationer. De verkstäder som är bevarade finns främst i Skåne. Bruksdöden kom på 1900-talet och idag finns omkring 40 järnbruk kvar i Sverige.

Många har valloner i sin släkt vilket alltid kan härledas till vissa efternamn som till exempel Drougge. Det är lite speciella namn som har blivit kategoriserade och samlats i en släktlista. Svenskarna har haft en negativ attityd mot valloner. De hånas för sitt utseende och sin mentalitet. Detta är mytbildningar som lever kvar i vårt samhälle idag berättade Kenneth Drougge.

Men under slutet av 1800-talet hände något positivt: Vallonerna blev en idealbild för arbetarrörelsen. Det blev helt plötsligt fint att vara vallon. Hur länge det var så framkom inte denna höstkväll.

Idag finns inga valloner kvar utan endast vallonättlingar.

Kenneth Drougge.

FULL FART PÅ SKÅNES SLÄKTFORSKARVECKA 2025

Av Inga-Lill Nilsson

Den 9 juli bjöd Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening på ett heldagsprogram med olika programpunkter. Dagen var full av aktiviteter och sjöd av liv.

På förmiddagen fick upp mot 20 personer hjälp med sina släktforskningar av de två jourhavande släktforskarna som fanns på plats på Stadsarkivet. En styrelseledamot fanns i vår föreningslokal och hade många givande samtal med medlemmar. Vi fick en ny medlem under förmiddagen. Pricken över i:et var att vi fick oväntat besök av Skånes Släktforskarförbunds ordförande Hans-Göran Nilsson.

Under eftermiddagen var det visning av Råå museum. Elva intresserade medlemmar deltog på visningen och berättelsen om fiskarlivet och dess utveckling på Råå. Vi fick även berättat för oss om kvinnornas roll under den här tiden.

På kvällen höll Niklas Hertzman sitt föredrag "AI som hjälp inom släktforskningen". Under våren hade vi så många som önskade gå på detta föredrag och långt ifrån alla kunde få en plats. Av den anledningen bjöd vi ännu en gång in våra medlemmar till Niklas spännande föredrag. 52 medlemmar lämnade kvällen med ett leende på läpparna samt en nyfikenhet som hade väckts.

Niklas Hertzman.

MÅNGA VILLE FÅ HJÄLP UNDER ARKIVENS DAG

Text: Marita Lindau

Foto: Inga-Lill Nilsson

Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening arrangerade Arkivens dag på Dunkers kulturhus lördagen den 8 november. Det blev ett välbesökt evenemang och både nya och rutinerade släktforskare kom till Dunkers denna dag.

På plats hade vår förening erfarna släktforskare som hjälpte dem som ville komma igång med sin forskning. Men det fanns även möjlighet att få hjälp med domböcker, mantalslängder, bouppteckningar, emigrantforskning, Disgen samt att tolka texter. De som vill komma igång eller få hjälp med sin DNA-släktforskning fick stöd av föreningens erfarna experter. Det fanns även möjlighet att ta ett DNA-test.

Årets tema på Arkivens dag var natur och friluftsliv och på plats fanns det en utställning om friluftslivet i Sverige under 1800- och 1900-talen.

Arkivens dag har sedan 1998 arrangerats i Sverige som ett nationellt arrangemang för att väcka intresse för arkivens mångfald.

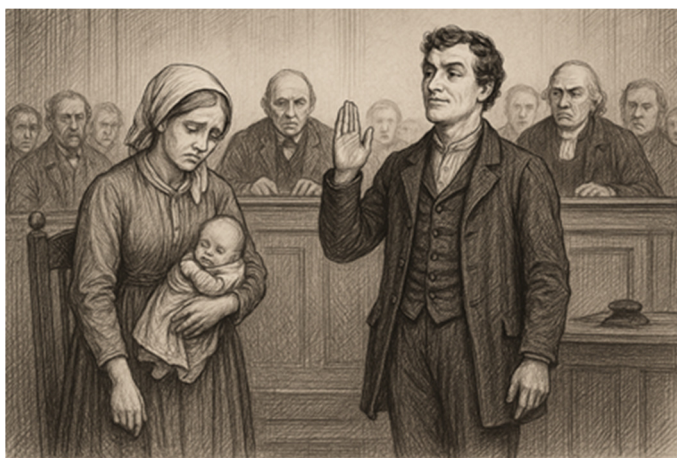

Hela glada gänget på Dunkers kulturhus.

ENSAM MOT MANNENS ED

Text: Inge Nordén

Bild: Inge Nordén/ChatGPT

Hon stod ensam inför rätten med sitt nyfödda barn i famnen. Hon hade svurit på vem som var fadern, men hans ed vägde tyngre än hennes ord. Prästen hade förberett honom om Guds vrede och evig fördömelse för den som ljög, men när eden väl uttalats var han fri. Kvar stod kvinnan med skammen, fattigdomen och ansvaret för ett barn som redan från början betraktades som oäkta.

Så såg verkligheten ut för många pigor i 1800-talets Sverige. De var samhällets mest rörliga och osäkra arbetskraft, beroende av att finna tjänst från år till år. De levde och arbetade i andras hushåll, delade bostad med tjänstefolk och stod under husbondens auktoritet. Gränsen mellan arbete, vardag och privatliv var ofta flytande. Förbindelser uppstod, ibland frivilliga, ibland präglade av tvång och makt. En dräng och en piga kunde inleda ett förhållande i smyg, men det kunde också vara husbonden som tog sig rätt.

På så sätt kunde ett barn bli till, i en situation där kvinnan hade små möjligheter att värja sig eller kräva erkännande. Ett barn kunde omöjliggöra en fortsatt anställning. Samtidigt hade pigorna få möjligheter att hävda sina rättigheter inför domstolen. Mannens ed hade laga skydd, kvinnans ord saknade det.

Prästens roll var avgörande. Han undervisade den tilltalade om edens allvar, varnade för evig förbannelse för dess brytande och manade till gudsfruktan. För rätten var det dock inte sanningshalten utan själva eden som var avgörande. Den religiösa tyngden gav beslutet legitimitet, och när eden väl svurits var saken avgjord.

I vissa fall var det socknens fattigvård som drev processen. Ett barn utan erkänd far innebar en kostnad för hela bygden, och därför kunde fattigvårdsstyrelsen stämma den man som kvinnan angett. Men även här vägde eden tyngst. Om mannen svor sig fri stod socknen där med kostnaden och kvinnan med skammen.

När husbonden var den utpekade fadern blev utsattheten än mer tydlig. För en piga som redan levde i beroendeställning till husbonden var rättens skydd i praktiken obefintligt. Med en ed kunde han tvätta bort anklagelsen om hor och återgå till sitt liv, medan hon förlorade både tjänst, heder och framtid.

Och för kvinnan fanns ingen lindring i lagen. Om den utpekade fadern friades genom ed dömdes hon ändå till böter för lönskaläge, barnet var bevis nog. Rättsordningen gjorde därmed dubbelt klart var skulden låg: mannen friades, kvinnan straffades – och barnet stod utan far.

Det är i dessa mål som kvinnans rättslöshet blir som tydligast. Hon stod ensam mot rätten, prästen och socknens ekonomi. Hon bar ansvaret för ett barn utan laglig far, tvingades betala böter för ”förseelsen” och fick möta samhällets hårda moraliska dom. Det räckte att mannen svor eden – med kyrkan och rätten i ryggen friades han. Hennes ord, hennes kropp, hennes barn var inte nog.

Faktaruta

Lägersmål

Äldre benämning på sexuellt umgänge. När båda parter var ogifta talade man om enkelt lägersmål, eller lönskaläge. Om båda var gifta på varsitt håll handlade det om dubbelt lägersmål, eller dubbelt hor.

Hor

Sexuellt umgänge där minst en part var gift. När en gift person låg med en ogift kallades det enkelt hor, medan dubbelt hor innebar att båda var gifta.

Edgång

Rättsligt förfarande där en anklagad – inte bara i lägersmål – kunde fria sig genom att svära ed på sin oskuld. Prästen undervisade först i kristendom och om edens allvar, och när eden väl hade avlagts betraktades frågan som avgjord.

Historisk översikt

Före 1734 års lag

I äldre lagar sågs hor som ett av de grövsta brotten. Straffet kunde vara döden, särskilt för dubbelt hor.

1734 års lag

Straffen mildrades men hor var fortfarande ett brott. Dubbelt hor kunde leda till dödsstraff på papperet, men i praktiken tillämpades ofta mildare straff, till exempel landsförvisning eller skärpta böter. Enkelt hor (gift + ogift) gav också hårda påföljder men inte lika strängt som dubbelt hor.

1779

Dödsstraffet för hor avskaffades formellt genom Gustav III:s straffrättsreform.

1855

Kyrkliga disciplinstraff avskaffades. Lönskaläge förblev dock straffbart i världslig lag.

1864 års strafflag

Lönskaläge avkriminaliserades, men hor kvarstod som brott. Straffen var fängelse eller böter.

1937

Hor avkriminaliserades genom en lagändring. Därefter kunde otrohet betraktas som skilsmässorsak i civilrätten, men inte som brott.

DOMBÖCKERNA GÖR DÅTIDENS SAMHÄLLE LEVANDE

Text: Inge Nordén

Bild: Inge Nordén/ChatGPT

Hon står där framför mig, som om hon trätt fram ur själva domboken. ”Skriv ner det rätt”, tycks hon säga, ”så att det berättas som det var.”

Jag har börjat läsa gamla domböcker inom Skånes Släktforskarförbunds projekt ”Oäkta barn” för att spåra okända fäder. Ganska snart insåg jag att texterna rymmer långt mer än så. Där möter jag vardagen i samhället under senare delen av 1800-talet, människor som levde under enkla villkor och ibland hamnade inför rätta efter försök att försörja sig.

Många mål handlar om små förseelser som säger mycket om tiden. Fattigdomen gjorde att en del

sålde sprit i smyg för att få in några riksdaler. Stölderna var ofta små och säkerligen nödvändiga. Konkursmålen visar hur även småbrukare, hantverkare och handlare drabbades under en tid med svag ekonomi.

Fylleri- och misshandelsmål var vanliga, liksom lägersmålen, vilka tillsammans speglar både moralens lagar och människans natur. Men där finns också tragiska mål om pigor som i armod, skam och ensamhet fött barn i hemlighet och utan synbar utväg tagit barnets liv.

Genom domböckerna får jag en inblick i hur samhället fungerade, särskilt i dess utsatthet. Hur människor talade, tänkte och resonerade, och vilka värderingar som styrde deras liv. Jag lär känna dem genom deras egna ord i samtida protokoll – pigor, drängar, präster, domare, åtalade och vittnen – och inte genom efterhandsbeskrivningar i historiska skildringar. Samtidigt utvecklas jag själv: ju mer jag läser, desto bättre blir jag på att tyda den gamla skrivstilen, vilket leder mig närmare det förflutna.

Det är en stillsam men djup tillfredsställelse att följa dessa rättsprotokoll, dessa livsberättelser. Domböckerna berättar vår historia inifrån, med röster som känns levande än – och jag kan inte sluta lyssna.

SÅ SÖKER DU I DIGITALISERADE SVENSKA DAGSTIDNINGAR

KURS MED DANIEL BURÉN

Text och foto: Britta Johansson

Daniel Burén.

Under hösten arrangerade HSBF en uppskattad kurs: ”Att söka i digitaliserade svenska dagstidningar”, ledd av Daniel Burén. Kursen omfattade två tillfällen och gav deltagarna både praktiska kunskaper och inspiration till att fördjupa sin släktforskning med hjälp av tidningsmaterial.

Genom digitaliserade dagstidningar går det att hitta mycket mer än bara födelse- och dödsnotiser. I tidningarnas spalter gömmer sig berättelser om vardagsliv, yrkesliv, små nyheter och stora händelser – detaljer som gör släktens historia mer levande och personlig.

Via Kungliga bibliotekets hemsida, tidningar.kb.se, kan man söka bland svenska digitaliserade dagstidningar.

Svenska tidningar innehåller digitaliserade dagstidningar med 1900 titlar från år 1645 till och med idag.

Tidningar äldre än 115 år kan du läsa fritt direkt på nätet. Material som är yngre är skyddat av upphovsrätt och kan därför bara läsas på plats i särskilda bibliotek, bland annat Universitetsbiblioteket i Lund, KB i Stockholm och på många av våra universitetsbibliotek.

Tjänsten fylls ständigt på med både äldre titlar och nytt material för titlar som fortfarande utkommer. Det tar fyra månader från att en tidning kommer ut tills att den finns i tjänsten.

Under kursen fick deltagarna en grundlig genomgång av hur man söker i arkivet, använder filter och tänker kring stavningsvarianter och alternativa sökord. Men även oväntade tips gavs som hur man med hjälp av digitaliserade tidningar kan identifiera personer i gamla fotografier eller historien bakom en bild.

Daniel delade även med sig av sina bästa tips för att spara och dokumentera sina sökningar. Det gör det lättare att använda materialet i sitt fortsatta forskningsarbete.

Att söka i gamla tidningar kräver både tålamod och noggrannhet, men kan ge oväntade och glädjande resultat. En liten notis kan plötsligt kasta nytt ljus över en släktings liv och ge oss en djupare förståelse för de människor som en gång formade vår historia.

SLÄKTFORSKARDAG TVÄRS ÖVER ÖRESUND

Text: Marita Lindau

Foto: Åsa Hertzman

En regnig och blåsig dag i början av oktober åkte 11 glada släktforskare från Helsingborg till Helsingör för att träffa Helsingörs släktforskare. Det var första gången HSBF var inbjudna till kollegorna på andra sidan sundet.

Syftet med träffen var att lära känna varandra och berätta om våra verksamheter samt att hjälpa varandra med släktforskning i Danmark respektive Sverige. I slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet var det många svenskar som utvandrade till Danmark och många danskar som emigrerade till Sverige.

Danska och svenska släktforskare hjälper och stöttar varandra i sin forskning.

Alla var överens om att det var en trevlig, givande och intressant dag. Ett bra initiativ av Helsingörs släktforskarförening.

Vi ser redan nu fram emot nästa träff!

STUDIEBESÖK PÅ BRANDKÅRSMUSÉET

Text: Marita Lindau

Foto: Håkan Bergström

Här kan du se en historisk brandbil.

Brandkårmuseet har en unik samling fordon, en ångspruta och annat material om Helsingborgs brandförsvaret. Museet har till exempel världens äldst bevarade Scaniabrandbil från 1915 och den körs flera gånger per år. Tack vare förutseende brandchefer skrotades inte alla utgrangerade fordon.

Helsingborgs första brandchef anställdes 1892. Äldre brandchefer och brandsoldater rekryterades från Kavalleriregementet i Helsingborg (idag Rönnowska skolan). Titeln brandsoldat kommer från militärens grader.

Brandkårmuseet grundades 1973 som Råå brandkårmuseum. Museet fanns på Råå fram till 2016 då den gamla brandstationen tömdes och flyttade till större lokaler på Gåsebäcks industriområde. Museet drivs som en ideell förening och lyder under Kulturförvaltningen inom Helsingborgs stad.

Den 12 oktober fick en grupp från Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening en intressant och lärorik guidning av Mats Rosander från [Brandkårmuseet](#). Mats levandegjorde brandförsvarets historia då staden började bygga upp en organiserad brandkår efter storbranden på Valskvarnen 1892.

NYA BÖCKER

Av Britta Johansson

Skånska luffare

Författare: Lennart Jönsson

Boken Skånska luffare är ett försök att bevara minnet av dessa människor. Det är ingen lätt uppgift eftersom de till stor del rekryterades från samhällets botten och ofta inte ens fanns med i folkbokföringen.

Lättingar, parasiter eller landsvägens riddare. Synen har skiftat på vagabonder. Misstänksamheten mot icke bofasta går långt tillbaka i historien. Det ansågs kriminellt att inte ha ett arbete, såvida man inte var förmögen, och man straffades med tvångsarbete.

Luffare som utbrett fenomen var ett resultat av fattigdom. Psykisk sjukdom och alkoholmissbruk höll människor kvar i detta sätt att leva även när fattigdom inte tvingade dem. I välfärdssamhället har en romantisk syn etablerat sig: luffaren som en frihetslängtan person.

Förlag: Bokpro

Copyright och tryckfrihet för författare och bokutgivare

Författare: Göran Fagerström

Boken lär ut allt om copyright (upphovsrätt) och tryckfrihet som är viktigt för författare, egenutgivare, förläggare och bokutgivare. Den ger tydliga svar på betydelsefulla frågor:

- Vad ger upphovsrätten för skydd?

- Vad gäller om man vill använda andras bilder och texter?
- Vad ska man tänka på om boken riskerar att sår andra?

Sakligt, klart och med en stark personlig röst förmedlar Göran Fagerström komplicerad juridik med mängder av intressanta och roliga exempel. Han är ägare till förlaget Bokverket och hjälper också egenutgivare med lektörsutlåtanden, manusgenomgångar och formgivning.

Förlag: Bokverket ABV

Inlåsta

Släktforska i polis- fängelse-och anstaltsarkiv

Författare: Roddy Nilsson

Fängelser, hospital, sinnessjukhus, barnhem och alkoholanstalter är exempel på institutioner där tusentals och åter tusentals människor under de senaste århundradena tillbringat längre eller kortare perioder i sina liv.

För den person- och släkthistoriskt intresserade utgör de arkiv som dessa inrättningar lämnat efter sig en guldgruva som i många fall kan hjälpa till att rekonstruera förfädernas levnadsförlopp.

En del av dem blev av ett oblikt öde hänvisade till ett liv med sjukdomar, handikapp och kanske till en livslång tillvaro på någon institution. Andra tillbringade endast en kort tid som inlåsta. Många bröt mot samhällets lagar och fick för detta plikta

med fängelse. Ytterligare andra var de prostituerade kvinnor som tvingades till vistelse på kurhus eller tvångsarbetsanstalt.

I boken presenteras olika institutionsarkiv med tips och exempel på vilka uppgifter som kan hittas i dessa. Vid sidan av olika typer av institutionsarkiv tar ett särskilt kapitel upp forskning i polisiära arkiv.

Men boken har inte enbart personhistoriska ambitioner. Den syftar också till att ge bild av hur livet inom dessa ofta tämligen slutna institutioner gestaltade sig för de intagna och i vilket historiskt sammanhang detta ska förstås. Hur såg vardagen ut? Hur togs de omhand och hur behandlades de inom de institutioner där de vistades?

Förlag: Sveriges Släktforskarförbund Handbok 21.

Forska om fastigheter

Författare: Eva Johansson

Vad döljer sig i historien om din gård eller fastighet?

Vill du veta mer om platsen där du bor – eller om din släktgårds historia?

Den här boken är en praktisk guide till fastighetsforskning. Du får hjälp att hitta information i de vanligaste källorna, med särskilt fokus på digitalt tillgängliga arkiv som du kan nå direkt. Dessutom får du tips om andra spännande källor att utforska.

Författaren Eva Johansson är erfaren släktforskare och frilansjournalist. Hon har bland annat skrivit böckerna: *Kom igång med din släktforskning*, *Skriv för din släkt!* och *Släktforska om sjöfolk* utgivna av Sveriges Släktforskarförbund, samt flera böcker om sin egen släkts historia.

Ur innehållet:

- Byar, gårdar och torp
- Äga eller arrendera?
- Ägohandlingar
- Brandförsäkringar
- Jordbruksundersökningar
- Diverse källor
- Fastigheter i städerna

- Begrepp
- Litteratur

Förlag: Sveriges Släktforskarförbund

Svenska kvinnor: Pionjärer och förebilder

Författare: Ted Rosvall och Mikael Hoffsten

Trots stort motstånd var det många kvinnor som redan på 1800-talet gjorde karriär. Det var många barriärer som måste forceras för att kvinnor skulle kunna bli advokater, forskare, professorer och mycket annat som tidigare varit förbehållet männen.

För en del av kvinnorna i detta häfte gick det mycket bra, medan det för andra slutade i tragedi. Vad de alla har gemensamt är att de var pionjärer och förebilder för efterkommande generationer.

I detta häfte finns ett 30-tal kvinnor som på olika sätt gjort avtryck i historien. Kvinnorna presenteras med biografier och en 3-generationers antavla, som visar var i Sverige de hade sina rötter.

Bland annat kan du läsa om:

- Eva Andén, Sveriges första kvinnliga advokat
- Elsa Terésia Andersson, flygpionjär
- Elsa Brändström, lärare och krigssjuksköterska
- Ellen Key, författare, pedagog och kvinno-saksideolog
- Birgit Nilsson, operasångerska
- Ester Blenda Nordström, journalist och författare, Sveriges första undersökande reporter
- Betty Pettersson, första svenska kvinnan med studentexamen, universitetsstudier och tjänst som läroverkslärare
- Alice Tegnér, tonsättare, musiklärare och organist
- Britt Wadner, piratradiochef
- Bertha Wellin, sjuksköterska och politiker, första kvinnliga riksdagsledamoten för högern

Förlag: Sveriges Släktforskarförbund

DNA OCH AI I FOKUS PÅ ÅRETS SLÄKTFORSKARDAGAR

Av: Lars Nilsson

I slutet av sommaren arrangerade Västerås Släktforskarclubb i samarbete med Sveriges Släktforskarförbund årets släktforskar dagar med temat ”Med forntiden in i framtiden”. Fokus låg på hur ny teknik har öppnat en ny värld för släktforskning. Exempelvis att man kan spåra forntida anor med DNA-analyser och att man kan bygga släktträd med hjälp av AI.

Mässan hölls i två stora arenor på Rocklundområdet i Västerås och hade cirka 80 utställare och 24 olika föreläsningar där bland annat Peter Sjölund drog cirka 650 åhörare med sitt föredrag om AI.

Dagen före släktforskar dagarna höll Sveriges Släktforskarförbund sin riksstämman i rikssalen på Västerås slott. Jag var HSBF:s representant på stämman tillsammans med 113 andra ombud från totalt 69 olika föreningar. Innan själva årsmötet hade vi en informationskonferens om ”Arkiven och framtiden” med Svenska Arkivförbundet som moderator.

Själva årsstämman var en lugn tillställning, förutom när det kom till ekonomin. Flera skånska representanter var oroliga över förbundets ekonomi och var kritiska till hur verksamheten bedrivs. Hans-Göran Nilsson från Skånes Släktforskarförbund påpekade att med nuvarande takt så är förbundets kassa tom om ett par år. Det beslutades att förbundets ekonomiska ställning ska rapporteras regelbundet till de anslutna föreningarna och att en digital extrastämman ska hållas under januari 2026.

Lördagen och söndagen var öppna för allmänheten att ta del av utställningarna och föredragen. Efter sedvanlig invigning av landshövdingen strömmade besökarna till och cirka 3600 dagsbesökare fyllde montrarna och föreläsningarna. Skånes Släktforskarförbund hade

en stor monter med Rolf Johansson och Hans-Göran Nilsson i spetsen som bjöd på ”spiddekauga” och lockade besökare att stanna vid bokbordet eller prata med någon av oss åtta som representerade och marknadsförde våra lokala föreningar.

Jag hade bara bokat plats till två olika föredrag under helgen, och det var lagom mycket att hinna med. Det första föredraget handlade om digitaliserade historiska tidningar, och det andra om gård- och fastighetsforskning för olika TV-program. Förutom dessa föredrag så var två för oss välkända ansikten engagerade som föreläsare, nämligen Linda Kvist och Lena Ringbrant Ekelund.

Totalt sett var det ett fint arrangerat evenemang, som krävde stor uppslutning bland arrangörsklubbers medlemmar. För det ska de ha ett stort tack. Besöksantalet var inte lika högt som förhoppningarna. Det kan bero på att intresset för fysiska möten har minskat de senaste åren i vår digitaliserade värld.

Nästa års släktforskar dagar arrangeras den 22–23 augusti i Borås, med temat ”Från kyrkböcker till DNA”. Mer information kommer att finnas på hemsidan för Släktforskar dagarna 2026.

SKÅNES SLÄKTFORSKARFÖRBUND

Text och foto: Inga-Lill Nilsson

SkSF höll höstens styrelsekonferens i Kävlinge lördagen den 11 oktober. Denna blåsiga lördagsmorgon begav jag, Inga-Lill Nilsson ordförande, och vår styrelseledamot Lasse Nilsson oss iväg söderut.

Av de totalt 20 släktforskarföreningar som är medlemmar i SkSF var 18 representerade i Kävlinge.

Dagens program var välplanerat och trevligt upplagt. SkSF:s ordförande Hans-Göran Nilsson stod för värdskapet.

Förmiddagen ägnades bland annat åt ekonomisk genomgång och utvärdering av årets aktiviteter.

Släktforskarveckan 2026 äger rum den 6-12 juli och det är uppstart på Arkiv Centrum Syd i Lund.

SkSF:s aktivitetsgrupp informerade om sitt arbete

Hans-Göran Nilsson.

med att planera för zoom-föredragen. Under året har 69 medlemmar, hittills, från HSBF sett på zoom-föredragen och detta genererar 5 kr/tittare till vår förening.

Eftermiddagen ägnades åt grupp-
arbete med olika frågeställningar. Den grupp som jag deltog i fick frågeställningen "Vad kan Skånes Släktforskarförbund hjälpa oss föreningar med?". De förslag som kom fram i vår grupp var att skapa en kursledarbank, ha någon som kan hemsidor dit vi kan vända oss vid

behov och ett forum där olika
anmälningsprogram kan diskuteras.

Det var mycket givande diskussioner och ett frukt-
bart utbyte mellan släktforskarföreningar.

Vid 16-tiden begav vi oss, nöjda med dagen, mot
Helsingborg igen.

HSBF ERBJUDER HJÄLP MED DNA-TEST

Helsingborgs Släktforskare- och Bygdeförening kan erbjuda dig att köpa ett DNA-kit för testning. Det är FamilyTreeDNA:s test Family Finder, ett autosomalt DNA-test som kostar cirka 800 kronor.

Autosomalt DNA-test är en kombination av faderns och moderns DNA som ärvs från blandade manliga och kvinnliga släktlinjer.

Kontakta styrelsemedlem Britta Johansson, britta.r.johansson@gmail.com för att bestämma tid för registrering och köp av DNA-kit.

Ni kan även få hjälp med testningen om så önskas, men ni skickar provet själv.

Vid registreringen får du ett KIT-nummer och en inloggning till familyreedna.com

Betalning med bank- eller kreditkort ska göras samtidigt med registreringen. Du får även ett kuvert med information om hur du ska göra för att testa dig och hur du ska skicka provet.

Därefter kan du själv logga in hos FamilyTreeDNA och efter ett antal veckor kommer svar med besked om dina DNA-träffar. Därefter kan du själv fortsätta och ta reda på mer information om dina släktingar.

Helsingborgs Släktforskare-och Bygdeförening

Kallelse till årsmöte 2026-03-17

kl 18.30 i Stadsarkivets stora sal

Dagordning

1. Årsmötets öppnande
2. Val av funktionärer för årsmötet
  - a. Ordförande
  - b. Sekreterare
  - c. 2 st protokolljusterare tillika rösträknare
3. Röstlängd för närvarande medlemmar
4. Godkännande av kallelsen
5. Fastställande av dagordningen
6. Förslag och framställningar från styrelsen
7. Verksamhetsberättelse 2025
8. Räkenskaper för 2025
9. Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Fastställande av budget för innevarande år
11. Medlemsavgiften för 2027
12. Fastställande av antalet styrelseledamöter
13. Val av ordförande för 1 år
14. Val av styrelseledamöter på 2 år
15. Val av 2 revisorer och 1 suppleant
16. Val av 2 ledamöter i valberedningen
17. Behandling av inkomna motioner
18. Övriga frågor
19. Årsmötets avslutande

Här är vårens kurser

Vårens kursutbud är spännande och intressant. Vi presenterar några helt nya kurser, studiecirklar och workshop. Kul också att vi har nya kursledare som vi välkomnar.

Hela kursprogrammet läser du på vår hemsida, hsbf.se, där du också anmäler dig.

Anmälan öppnar den 10 januari 2026.

Vårens kurser:

- **Släktforskning - Nybörjarkurs**
- **Disgen - Tips och svar på dina frågor**
- **Paleografi - Att tyda gamla handstilar**
- **Paleografi - Fortsättningskurs**
- **Temakurs - Historiska kartor och fastighetsforskning**
- **Temakurs - Domboksforskning**
- **Temakurs - Att söka i digitaliserade svenska dagstidningar, två kurser**
- **Temakurs - Att släktforska i Danmark**
- **Temakurs - AI och släktforskning, en introduktion**
- **Workshop - Inspirationsworkshop om AI**
- **Studiecirkel - Att tillsammans tyda våra DNA-resultat**
- **Studiecirkel - Att göra en släktbok**

Väl mött i vår!

HSBF
Helsingborgs Släktforskare-
och Bygdeförening

Vårens program

Det är med stor glädje vi kan konstatera att våra aktiviteter lockar många besökare, både medlemmar och icke medlemmar. Vårens spännande program hoppas vi kan ge oss fulla hus.

Här presenterar vi vårens föredrag, vårt forskarcafé och en guidad visning av Söder i Helsingborg.

Vårens aktiviteter kan du läsa mer om på vår hemsida, hsbf.se, där du också anmäler dig.

Anmälan öppnar den 10 januari 2026.

FORSKARCAFÉ:

”Gamla foton i släktforskningen”

Lena Ringbrant Ekelund

Tisdagen den 27 januari kl. 13.30-16.00

FÖREDRAG:

”Snapphanar och friskyttar i Helsingborg under det skånska kriget 1676–1679”

Joanna Vadenbring

Tisdagen den 3 februari kl. 18.30

ÅRSMÖTE och FÖREDRAG:

”Följ med på resa bland kalaskokerskor, iskarlar och bönhasar”

Åsa Hässlekvist

Tisdagen den 17 mars kl. 18.30

FÖREDRAG:

”Skånska sanatorier i backspegeln”

Ingela Frid

Tisdagen den 21 april kl. 18.30

GUIDAD VANDRING på Söder i Helsingborg

Mats Larsson

Tisdagen den 5 maj kl. 15.00-16.00

Välkomna!